

A Váci Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedő 2024. évi szakmai beszámolója

AZ INTÉZMÉNY RÖVID BEMUTATÁSA

Az I/2000. SZCSM rendelet 107. paragrafusa értelmében az éjjeli menedékhely lehetőséget biztosít hajléktalan személyek részére éjszakai pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, étel melegítésére, étkezésre, a betegek elkülönítésére, közösségi együttlétre és 2020. óta az ellátandó feladatok körét bővíti az egyéni esetkezelés is.

A Váci Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedő a „Fűtött utca” program keretein belül kezdte meg működését, 2011. 12. 23-án. A program alapvető célja az volt, hogy a közterületen életvitelszerűen élők helyzetét javítsa, az ellátó-rendszerbe integrálja őket azáltal, hogy számukra elfogadható minőségű, a speciális szükségleteiket kielégítő éjjeli menedékhelyet nyit a Főváros területén. A 2019.05.01.-én történt profilváltást követően, pszichiátriai érintettségű és/vagy ápolási szükséglettel rendelkező és/vagy mozgásában korlátozott női ügyfeleket fogad, főként olyanokat, akiknek az elhelyezése más módon nem oldható meg. Nem kis feladat az ezen ügyfélkörrel végzett munka, hiszen az egyes szükségletek ellátása külön-külön is mennyire nehéz, pláne, ha ezek keverednek.

Intézményünket 12 hónapnál nem régebbi tudószűrő igazolással veheti igénybe bárki, aki betöltötte a 18. életévét és személyazonosságát igazolni tudja, valamint önellátásra képes.

Intézményünk működése az ügyfélkörhöz igazodva alakult. 24 órás benntartózkodást biztosít, és a nappali melegedőt is azon ügyfelek veszik igénybe, akik éjszakáikat nálunk töltik, így működésünk inkább hasonlít egy bentlakásos intézményéhez, mint éjjeli menedékhelyhez.

Az épület szép, zöld, kertes övezetben helyezkedik el, kutya kennelek is rendelkezésre állnak. 77 fő befogadására képes, hálóiban (1 db 3 ágyas, 6 db 4 ágyas, 5 db 6 ágyas, 1 db 8 ágyas, 1 db 9 ágyas) nincsenek emeletes ágyak és mindenkinek lehetősége van saját szekrényt

használni. Az épület alsó része akadálymentesített, így segédeszközzel vagy kerekesszéssel közlekedő ügyfeleket is tud fogadni. A szállóra való bekerülést egy személyes beszélgetés előzi meg, ahol a kollégák felméri az ügyfél egészségi és pszichés állapotát. Ennek célja, hogy pontosabb képet kapjunk helyzetéről és arról, hogy az ügyfél az intézmény profiljába illik-e vagy a számára legmegfelelőbb elhelyezési forma felé tudjuk irányítani.

Szállónkon 3 ágyat tartunk fenn, ahová az utcai gondozó szolgálatok tudnak beszállítani ügyfeleket egy éjszakára. Ezt a Menhely Alapítvány diszpécser szolgálata koordinálja az utcai szolgálatok és intézményünk között.

Ami hátrányként mondható el, hogy a szálló területileg a város peremrészén helyezkedik el és ügyfeleink megfogalmazásában messze van a belvárostól. A közlekedés megfelelő, egy átszállással elérhető a Nyugati pályaudvar, mégis problémaként szokták megfogalmazni a távolságot.

Intézményünkben helyet kapott a IV. kerületi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott irodája is, melynek működése meghirdetett, minden kerületi lakos számára elérhető.

AZ ÜGYFÉLKÖR JELLEMZŐI

Ügyfeleink összetétele ebben az évben sem változott, de az arányok eltolódtak. Egészségi és mentális állapotukat tekintve sokkal magasabb volt a pszichiátriai érintettségük aránya, köztük is a betegségtudattal nem rendelkezőké. Közülük sokan elvesztették a kapcsolatot a valósággal, realitásérzékük megszűnt, nem szedtek gyógyszert, vagy nem megfelelőt, esetleg jóval többet a felírtnál, így az ő megközelítésük, segítő szakemberhez irányításuk sok energiát, türelmet igényelt. Vannak, akikhez az elmúlt évben sem tudtunk közelebb kerülni.

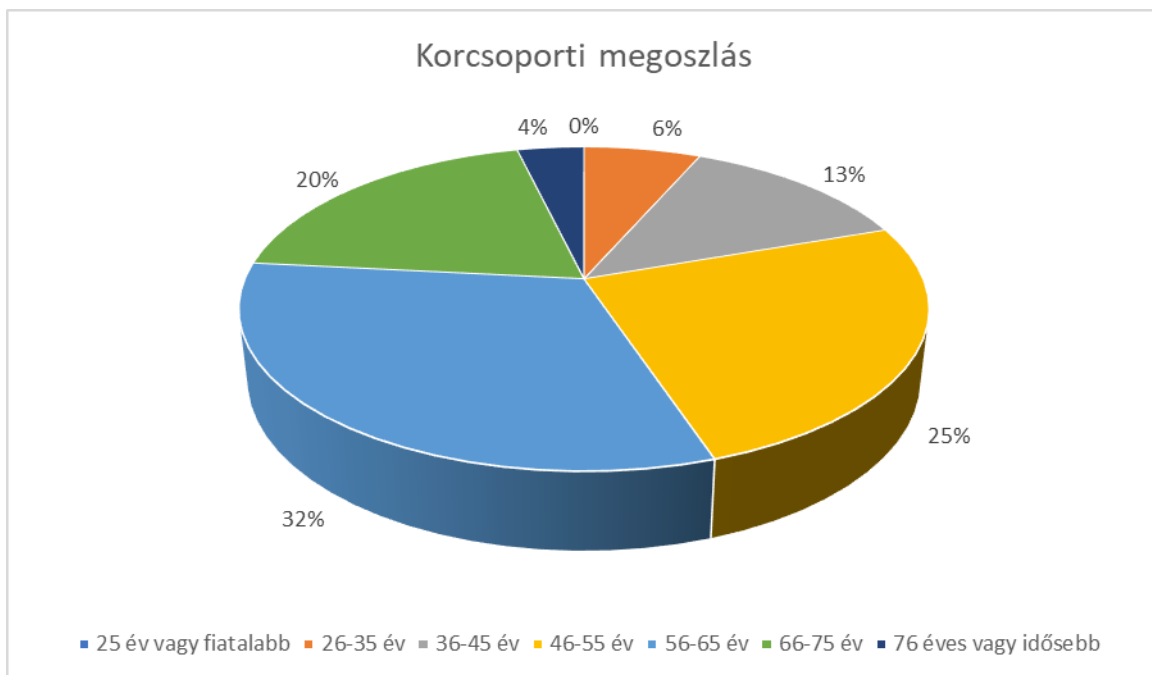
Az ápolási szükséglettel rendelkező ügyfelek valamivel alacsonyabb számban voltak jelen, de sok esetben állapotuk súrolta az önellátás határát, sokan valamilyen segédeszközzel közlekedtek. Egyre magasabb a valamilyen fokú demenciában szenvedő ügyfelek aránya is.

Jellemző betegségeik:

- daganatos betegségek
- tüdőbetegségek: COPD, asztma
- cukorbetegség

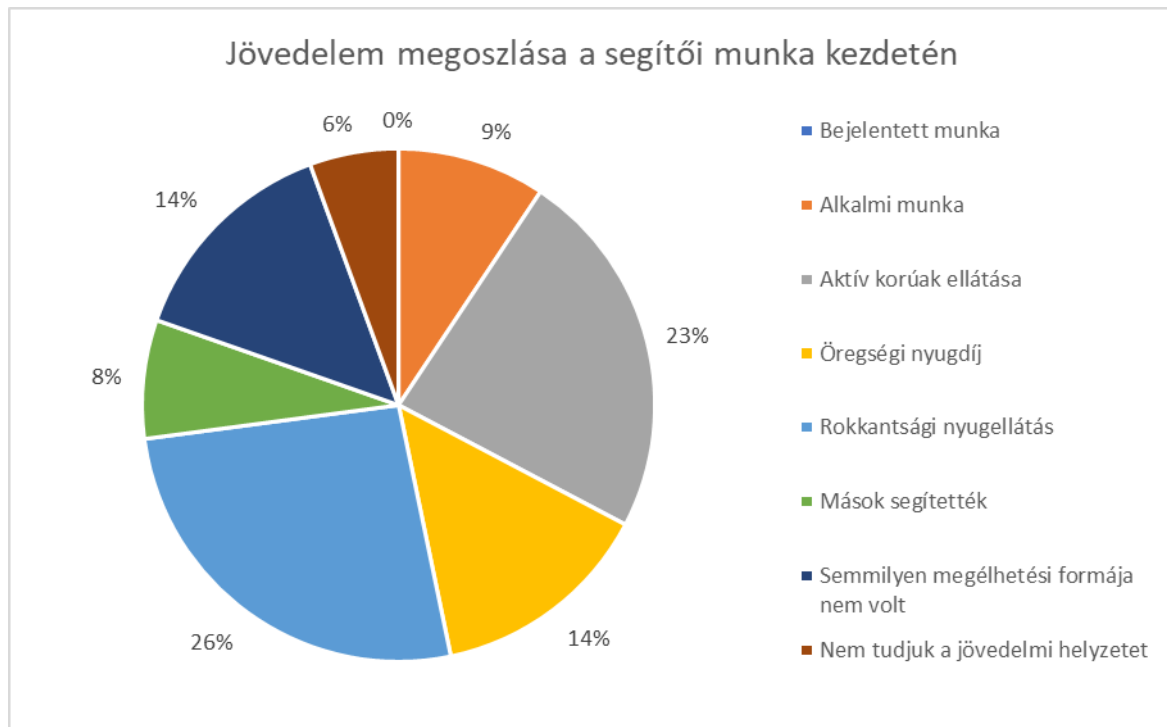
- szív és érrendszeri betegségek: magas vérnyomás, szívritmuszavar, trombózis
- neurológiai és reumatológiai betegségek, mozgásszervi gondok
- urológiai, vizelettartási probléma
- sebek, fagyási sérülések, fekélyek
- demencia, pszichiátriai kórképek
- alkoholizmus

2024-ben 107 különböző nő fordult meg hosszabb vagy rövidebb időre intézményünkben. Életkori megoszlásuk az elmúlt évhez képest változott. Ügyfeleink közel 76%-a még mindig az aktív korosztályt képviseli, de az imént felsorolt betegségek miatt munkaképtelen, illetve körülbelül 24%-a 65 év feletti, mely jól tükrözi a hajléktalan populáció idősödését. Legfiatalabb lakónk ..., legidősebb ... éves.

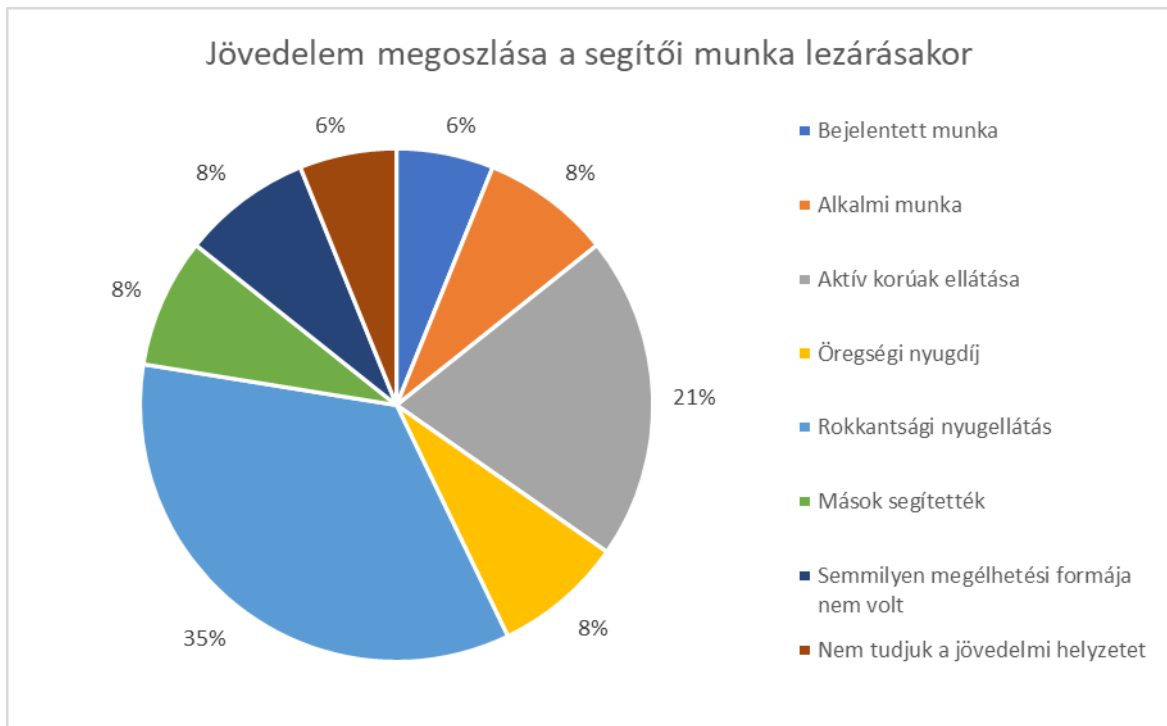

Munkaerőpiacra való visszajuttatásuk majdnem lehetetlen, így jövedelmi helyzetük sokkal rosszabb, mint a még dolgozni tudó, hasonló korú társaiké, amit az alábbi grafikon is jól mutat. Az elmúlt évhez képest kis mértékben csökkent a jövedelemmel nem rendelkezők száma. Míg 2021-ben 30%, 2022-ben már 36%, 2023-ban közel 32% volt azoknak az aránya, akik semmilyen bevétellel nem rendelkeztek. Ez az arány 2024-ben közel 20%-ra csökkent az ellátásban való megjelenéskor. Az elsődleges célunk, hogy az erőforrások, energiák és

előképzetség feltérképezést követően a megfelelő rendszeres jövedelemhez juttassuk az ügyfeleinket.

A jövedelem nélküliek mellett igen magas arányban volt a segélyből, rokkantsági ellátásból vagy öregségi nyugdíjból élők aránya, ez is jól mutatja egészségi, vagy épp mentális állapotukat. Az alkalmi munkából élők is rövidebb-hosszabb időre tudták vállalni az adott munkát, illetve a gondozás végére, továbblépéskor sikerült három ügyfélnek bejelentett munkát vállalnia, melyet meg tudtak tartani, így stabil bevételi forrással történt a kigondozás. Nem volt olyan lakónk, akinek a hozzánk költözés pillanatában lett volna bejelentett munkahelye.

Az elmúlt évekhez képest megnövekedett azon esetek száma, amikor bérleményből vagy saját lakásból kilakoltatott, rossz egészségügyi vagy mentális állapotú ügyfelet irányítottak hozzánk, de a kórházi pszichiátriai osztályokról vagy a vidékről érkezők is nagyobb számban jelentek meg.

A statisztikák és számadatok kevésbé érzékeltetik az ügyfélkör sajátosságait és jobb, ha a kollégák szemével nézzük őket:

„Az ügyfeleink többségének nincs jövedelme, alul iskolázottak és az életvitelükből adódóan számos betegséggel küzdenek, mind fizikai, mind mentális betegségekkel. Van, aki életében nem dolgozott, mert betegségéből adódóan vagy életviteléből fakadóan nem volt alkalmas rá, vagy ha dolgozott is nem volt bejelentve soha. Akinek esetleg sikerül elhelyezkednie, nem kap akkora jövedelmet, hogy saját „életről” álmodjon, így az átmeneti szálláson és idősek/pszichiátriai otthonon kívül, más alternatívát nem igazán tudunk nyújtani számára.”

„Fontos cél, hogy az ügyfél, amikor hozzánk kerül, akkor a meglévő készségeit és képességeit szinten tudjuk tartani és tovább tudjuk fejleszteni. Sokféle problémával fordulnak hozzánk és célunk, hogy az ügyfelek széleskörben tájékozottak, jól informáltak legyenek, ismerjék az igénybe vehető lehetőségeket és megoldást találjunk a felmerülő problémáikra.”

„A teljes kényelmet nyújtó szálláson az étkezés mellett mosási lehetőséget is és különféle szabadidős programokat biztosítunk lakóinknak. A lakók egy része egyáltalán nem hagyja el

az intézményt egészségügyi állapota miatt. A másik része pedig a kertenél tovább nem megy, így a programokra nagy szükség van. A szálló működéséből adódóan az itt élők sok esetben minden önállóságukat feladják annak ellenére, hogy egykor családanyak, feleségek, aktív munkaerők voltak. Ezt próbáljuk megelőzni programjainkkal. A kutyás ügyfelek szükség esetén a kutya élelmezésében is segítve vannak. Van, akinek betegségéből, állapotából adódóan szüksége van a teljesfokú ellátásra.”

A SZAKMAI MUNKA 2024-BEN

A 2024-es évben is alkalmazkodtunk a szociális ügyintézés és szociális munka során az ellátottak korábbi létformájához, egészségügyi, mentális, fizikai és életkori sajátosságaihoz. A lakókkal egyéni esetkezelést folytattunk, ahol a meglévő és a rejtett erőforrásaikkal próbáltuk belőlük kihozni a maximumot, több-kevesebb sikerrel. A mindennapi munka során sokkal hangsúlyosabbá váltak a beszélgetések, csoportfoglalkozások, amik közelebb vittek minket aktuális állapotuk megértéséhez, és ehhez igazítottuk működésünket is. Nagy hangsúlyt helyeztünk az egészségügyi problémákra. Az Intézményünkben beüzemelésre került egy AED defibrillátor, melynek a használatát el tudták sajátítani a kollégák melyben közreműködtek az orvosaink, prezentálással és az elsősegélytanfolyam is nagymértékben hozzájárult a rendkívüli helyzetek reagálására. Ez egységesen ad egyfajta biztonságérzetet és egyben eszközt is a korábban leírt egészségügyi problémák hirtelen súlyosbodásának esetén, amíg a szakszerű segítség nem érkezik meg.

A 2024-es évet a személyi változásokat tekintve állandósággal tudtuk zárni, fluktuáció nem történt. Folytatódott a 2023-as évben történt ellátási egységvezető váltásnak az összecsiszolóási folyamata, alapvetően zökkenőmentesen zajlott le az év.

A 2022-ben kialakított esetkezelői munkafolyamat ebben az évben is meghozta a várt eredményt. Gördülékenyebbé vált az ügyfelek ügyvitele és nagy mértékben hatékony lett a gondozásuk eredményessége. Az intézményben lakó minden ügyfélnek van szociális munkása, aki az állapotának megfelelően próbál segítséget nyújtani. Az alapvető szociális ügyintézésen kívül, (ilyen pl. a tb jogosultság intézése, iratpótlás, segélyhez, ellátásokhoz való juttatás), főleg a mentális segítségnyújtás került előtérbe az ügyfelek nagy részénél, mivel legtöbbjük pszichiátriai betegséggel küzd, betegség-tudattal nem, vagy csak részlegesen rendelkezik. Ezzel párhuzamosan egészségügyi betegségeik, higiénés hiányosságaik, függőségeik (alkohol, drog) vannak, gondnokoltak vagy kilakoltattak. Fontos az orvoshoz irányítás, mentális állapot karbantartása, pszichiáterrel, háziorvossal való együttműködés,

gyógyszerek felírása, személyi higiéniaira való figyelem felhívása, segítése és a gondnokkal való kapcsolattartás.

A változás eredményessége Sarkadi Nagy Csilla – esetkezelő kolléga szemszögéből

A változás óta továbbra is úgy érzem teljesen képben vagyok a napi munkafolyamatokkal. Minden fontos eseményről tudok, követhetem az ügyfeleink napi tennivalóit, tudok kapcsolatot tartani a társintézményekkel és a hivatalokkal, fontos emberekkel, hiszen egy munkaidőben dolgozunk. Tudok beszélni minden alkalommal a hozzánk látogató pszichiáterrel, pszichológussal és háziiorvossal.

Ugyanakkor úgy tűnik, egyre több nehézséggel kell szembenéznünk. Ügyfeleink egyre idősebbek, elesettebbek, betegebbek és/vagy rosszabb a mentális állapotuk. Egyre többen szorulnak ápolásra, egyre többen nem képesek kimozdulni az intézményből, kevésbé önellátóak. Egyesek kórházi kezelést nem igényelnek ugyan, de ápolási szükségletük olyan mértékű, amely meghaladja egy éjjeli menedékhely lehetőségeit. Tovább irányítani őket nem tudjuk, mert a lábadozók és a Szabolcs utcai krónikus osztály is telt házzal működik, átmeneti szállóra nem alkalmasak, hiszen nem önellátóak. A szociális otthonokba nem veszik fel őket, mert egyrészt azok is tele vannak, másrészt meg ahhoz túl „jó” az állapotuk. Ez a „jó állapot” csak annyit jelent, hogy esetleg ki tudnak menni az illemhelyre járókeret nélkül és nem fekvőbetegek. A pszichiátriai otthonokba sok-sok év a várakozási idő, támogatott lakhatáshoz kevés a jövedelmük. Sok asszony évek óta él nálunk, holott egy megfelelőbb ellátásban akár javulhatna is az állapotuk. Úgy működünk, mint egy gondozóház, csak épp a kereteink nincsenek meg hozzá. Sajnos több haláleset is történt az elmúlt évben. Azt gondolom, hogy ez volt a legfájdalmasabb momentuma az évnek. Az egyikük a szálló előtt történt, a másik az egyik helyiségünkben hunyta le örökre a szemét. Hosszas újraélesztéssel sem sikerült megmenteni az életüket. Mindkét eset erősen megviselte a lakókat és minket is. Örülök, hogy beüzemelésre került a defibrillátor készülék ezekre az akut esetekre, mely úgy érzem biztonságot ad ahhoz, hogy bátrabban tudjak elsősegélyt nyújtani az ilyen helyzetekben. Többször előfordult, hogy a szállónkon rosszul lettek és kórházba szállítást követően hunytak el az ügyfelek.

Vannak fiatalabb, munkaképes lakóink is. Közülük elenyésző számban dolgoznak, és akik mégis, alacsony képzettségük, intellektusuk miatt csak alacsony presztízs értékű munkahelyet

találnak, ahol ennek megfelelően alacsony a bérezés is. Soha nem lesznek képesek egy önálló lakhatást megfizetni, még ha valamennyire önellátóak is lennének. Ügyfeleink egy része gondnokság alatt áll.

A mindennapi munka, melyben mindenki részt vesz

A mentális betegségek kezelésében nagy segítséget nyújtott az Ébredések Alapítvánnyal történő közös munka, akik pszichiátriai rendelést biztosítottak az intézményben. Dr. Harangozó Judit pszichiáter a személyes konzultáció során több lakónkkal tudott kapcsolatot tartani és bizalmi viszonyt kialakítani. Judit nem csak gyógyszereket írt fel, hanem nagy hangsúlyt fektetett a beteg pillanatnyi állapotára, s ezért nagyobb bizalommal fordultak hozzá ügyfeleink. Beszélgetett velük félelmeikről és emberibb módon közelítette meg az ügyfeleket, mint a pszichiáterek általában. A pszichológusi rendelések az Ébredések pszichológusa és egy önkéntes pszichológus segítségével valósultak meg. Ezekkel a szakemberekkel együtt gondolkodva igyekeztünk képessé tenni ügyfeleinket egy jobb életminőség elérésére.

A szakemberek segítsége mellett az intézmény körüli macskák is kifejezetten jó hatással voltak lakóinkra. Azt tapasztaltuk, hogy ha egymással nem is, de a macskákkal törődtek, így bevonva őket a gondozásukba, kialakítható volt náluk egy kisebb fajta felelősségvállalás is. A rosszabb egészségiállapotban lévőket orvoshoz irányítottuk, az esetleges leszálalékolás elindítása miatt, vagy kórházi kezelés céljából.

Az egészségügyi feladatok ellátásában nagy segítséget jelentett az ápoló kollegánk jelenléte, akinek a feladatai közé tartozott az egészségügyi intézményekkel, orvosokkal való kapcsolattartás, időpontok kérése, gyógyszerelés, az ügyfelek higiéniai állapotának ellenőrzése, segítése és a kísérés. A jövedelem nélküli ügyfelek esetében lehetőség volt „gyógyszer ingyenesítésre”¹.

¹ Gyógyszer ingyenesítés: A Hajléktalanokért Közalapítvány Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz ingyenesítése nevű pályázati programból történik. Ennek lényege, hogy jövedelem nélküli vagy alacsony jövedelemmel rendelkező ügyfeleinknek, az orvos által kiírt recept, egy meghatározott keretösszegig ingyenesen kiváltásra kerül.

A mindennapok során sok nehézséggel szembesültünk, amiket igyekeztünk megoldani. Az egyik ilyen nehézség azon ügyfeleink egészségügyi intézménybe vagy hivatalos ügyintézésre való eljuttatása, akik azt önállóan nem tudták megoldani. Ehhez segítséget kaptunk a BMSZKI gépkocsivezetőitől és az utcai gondozó szolgálat kollégáitól, ha volt szabad kapacitásuk, ha nem, akkor másik időpontot kellett kérni. A másik nehézség a gondnokokkal való együttműködés. Nagyon sok ügyfelünk kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt áll és a velük való együttműködés elég nehézkes. Többször előfordult, hogy inkább akadályozták a munkánkat, mint segítették. Egy esetleges lakcímváltozás során bekövetkező gondnokváltás sok időbe telt, ami még inkább lelassította vagy megállította a munkafolyamatokat.

Az egészségügyi és mentális problémák kezelése során, elsődleges cél volt az állapotromlás megakadályozása és amennyire lehet, javítása, mert csak ezek után gondolkodhattunk lakhatási vagy munkaügyi továbblépésekben.

„Próbálunk mindent megtenni az ügyfél érdekében, de nehéz azt lekommunikálni, hogy saját jogú lakhatása valószínűleg már nem lesz a jelenlegi piaci lakáshelyzet végett. Vannak ugyan ügyfelek, akik rendelkeznek vidéken ingatlannal, de azok zömében lakhatatlanok vagy egyszerűen nem tudják fenntartani az alacsony jövedelmük miatt, így otthagyták és a jobb megélhetés vagy jobb élet reményében inkább Budapestre jöttek, mindent hátra hagyva. A lakóink mára összeszoktak. Szeretnek a szállón lakni, biztonságot nyújt számukra az intézmény.”

2024-ben 46 fő költözött ki az intézményből és a „Hová költöztek a szállóról” táblázatban jól látható, hogy a legtöbben átmeneti szállóra vagy éjjeli menedékhelyre költöztek. Számottevő százalékuknak sikerült családtaghoz, rokonhoz vagy ágybérletbe költözni. Az egészségügyi állapotot jól jellemzi, hogy nagyszámú a kórházba kerülés és a roborálás a lábadozóinkon. Az elhalálozások száma az előző évhez képest kis mértékben növekedett.

10-15 olyan ügyfelünk van, akiket nem tudtunk tovább léptetni, mert a FET² szerint nem átmeneti szálló képesek, vagyis nem tudnak nekik olyan átmeneti szállós férőhelyet kijelölni, ami számukra megfelelő. Ezt vagy pszichés, vagy az egészségügyi helyzetük nem teszi lehetővé. Az ő esetükben egészségügyi intézmény, lábadozó, ápolási osztály sem jöhet szóba, mert állapotukban pozitív változás nem várható, így nem tudják őket felvenni. Marad a pszichiátriai vagy szociális otthon a hosszú éves vagy évtizedes várólistával. Náluk a legfontosabb az állapotromlás megakadályozása, de azt gondoljuk, hogy ehhez már nem elegendők az intézmény erőforrásai és túlmutatnak a szociális munka eszköztárán.

² FET: Felvételt Előkészítő Team, ahol az ügyfelek kérhetik átmeneti szállós elhelyezésüket és itt tudnak nekik férőhelyet kijelölni a BMSZKI átmeneti szállón, figyelembe véve korukat, állapotukat, jövedelmi helyzetüket

Szakmai munka, dilemmák a kollégák szemszögéből

„Sajnos egyre többször fordul elő olyan konkrét megkeresés, amikor egy-egy vidéki szociális intézmény célirányosan telephelyünket keresi meg azzal, hogy hogyan tudnák hozzánk felvetetni vidéki ügyfeleiket. Ez a jelenség az elmúlt egy-két évben észrevételem szerint drasztikusan megnőtt. Szállónk kapacitása a felső határát súrolja, jelenleg várólistát tartunk fent. Ennek ellenére sokszor kapunk olyan visszajelzést, hogy a férőhelyszámunkat maximalizálni kell, ami szerintem kontraproduktív, mert nem veszi figyelembe sem az ügyfélcsoport sajátosságait, sem pedig az infrastrukturális szempontokat: egyfelől ez a klienscsoport a korábbihoz képes jelentősen immobilisabb, többek között ezért lett a működési rend is az igényeiknek megfelelően kialakítva, 24 órás ellátást nyújtunk. A közösségi helységek befogadóképessége pedig egyértelműen csak a töredékét fedi le a szálló jelenlegi létszámának. Emellett a korábban említett egyéni és közösségi érdekek dilemmája, a pszichikai terheltségükből fakadó konfliktusok maximális létszám mellett nem a védett elhelyezést, biztonságot és a gyógyulást, előbbre jutást segítené elő, hanem csak tovább súlyosbítaná az egyéni szenvedéstartamot.”

„Az elmúlt évben számos olyan lakónk volt, akinek az állapota már ápolás/gondozást igényelt volna és csak nagyon nagy erőfeszítések árán sikerül egy számára megfelelőbb helyet biztosítani.”

„Meglátásom, a Váci úti telephellyel kapcsolatban az volt, hogy az itt élők nagy része nem hagyja el a szállót, sőt van, aki a szobájából sem mozdul ki hetekig! A helyzetet nehezíti, hogy a kerület olyan részén helyezkedik el az Intézmény, ahol a közlekedési eszközök csak elsőajtóval felszállással vehetők igénybe, ami leszűkíti a mozgásképesek közlekedését és az ügyek intézését.”

„Napi munkánkban, fapad lévén a magasabb szintű vagy tartós ellátás/elhelyezés a cél, legtöbbször csekély vagy nulla jövedelemmel. Ez hatalmas kihívás ebben a lassan őrlő és sokszor nem túl támogató rendszerben. Rossz szembesülni, hogy a szociális szférán belül is mennyire előítéletesek a hajléktalan emberekkel szemben anélkül, hogy megismernék őket és élettörténetüket.”

„Sokszor olyan érzésem van, hogy ez már nem egy hajléktalanszálló, hanem egy idősek vagy pszichiátriai betegek otthona, vagy éppenséggel egy kórházi osztály. Lakóink egyre többet

veszekednek, ami sajnós az intézmény azon tulajdonságából is ered, hogy nincs annyi szék a melegedőben, mint amennyi lakónk van.”

„Ez a folyamat időigényes és sokszor kihívásokkal teli, ugyanakkor az elért eredmények – bármilyen aprók legyenek is – mindig megerősítenek abban, hogy érdemes folytatni ezt a munkát.”

„A teamben találok nagy mértékű lelkesedéssel, kreativitással, tenni és segíteni vágyással, ami magával ragad, így újabb lendületet kapott a munkám. Más megvilágításból is láthatom az ügyfelek működését vagy akár a konfliktuskezelést. Régóta szeretném, ha ügyfélkörünkön hatékonyabban próbálnánk alkalmazni a resztoratív technikákat. 2024-es évben szélesebb körben kaptam tapasztalatot csoportfoglalkozás terén, facilitátorként. A csoportban jellemzően olyan nők vesznek részt, akik megtapasztalták a hatalommal visszaélő, elnyomó viselkedés legkülönbözőbb formáit. Hiszek abban, hogy ha a másikat emberszámba veszem, megtalálom a hangot vele, bizalmas beszélgetéseket folytathatunk, már sokkal jobb lesz mindkettőnknek. Amennyiben ezeknek a látszólag jelentéktelen alkalmaknak később megtartó erejük lesz egy nehezebb helyzetben, azt abszolút sikernek könyvelhetem el.”

„Munkámban nagy segítségre van a traumafókuszú szemléletmód. Ennek hála ma már tudjuk, hogy a súlyos traumatikus események gyakran észrevehetetlen szerepet játszanak az emberek fizikai és mentális egészségügyi problémáiban. Több olyan hölgygel is beszéltem, akik már tőlünk elköltöztek, de vissza akarnak jönni. Ennek okaként a jobb ellátást, a több figyelmet, gondoskodást jelölik meg. Sokat gondolkodom ezen. Egyrészt örülök, hogy elégedettek voltak a munkánkkal, másrészt aggódom, hogy a szociális munka – szerintem – legfontosabb kritériuma, az „empowerment” nem valósul meg nálunk.”

Kitiltások helyetti alternatíva alkalmazása

Kitiltások helyett továbbra is alkalmazzuk az úgynevezett resztoratív - helyreállító vagy jóvátételi eljárást, mely nem a büntetést helyezi előtérbe.

Ennek lényege:

- a szabályok megsértését nem elsősorban szabályszegésként kezeli, hanem résztvevők közötti konfliktusként,

- célja a károk helyreállítása úgy, hogy a károkozó vállaljon felelősséget tettéért és valamilyen jóvátételt ajánljon fel a megsértett személynek vagy közösségnek,
- a jóvátétel során az elkövető és sértett szempontjai, szükségletei egyaránt érvényesülnek,
- a megbeszélés során az érintettek megosztják egymással érzéseiket, az elkövető szembesülhet tetteivel, és a sértett megkaphatja a megbocsátás lehetőségét.

Internet-szoba

Mivel elég kicsi a közösségi tér, nincs lehetőség az egyéni elvonulásra. Ezért a külön helyiségben kialakított internetszobát egyre több ügyfél használta, és év végére már egész nap nyitva tartottuk. Itt egyedül tudtak lenni, ha kicsit távol szerettek volna lenni a többiektől vagy zenét tudtak hallgatni, filmet nézni.

Közösségi programok

Igyekeztünk közösségi programokat, foglalkozásokat szervezni, ami úgy segítette elő a kapcsolatteremtést, hogy közben minden érintett jól érezte magát. Havonta legalább egy alkalommal tartottunk ilyet, pl. közös sütés-főzés, kézműveskedés, kertszépítés. A nagyobb ünnepeket az elmúlt évekhez hasonlóan ugyanúgy igyekeztünk megünnepelni tombolával, kvízzjátékkal, programokkal. A közösségi keret nyújtotta lehetőségeken túl elindultak a fix tematikájú csoportjaink is.

Irodalmi csoport – Hanol Balázs

„2024-ben tovább folytatódott az irodalmi csoport, havi rendszerességgel. Az év elején még viszonylag kis létszámmal, de állandó résztvevőkkel zajlott a csoportfoglalkozás, majd az év második felére kibővült a csoport. A foglalkozások során kiemelt figyelmet szenteltem a lakók saját témáinak, tovább ösztökéltem az olvasást és az írást, mint kifejezőeszközt. Ennek eredményeképpen több lakó is elegendő inspirációt kapott, és egyre többször fordult elő, hogy saját szerzeményeiket mutatták be a csoport többi tagjának. Nagy veszteség volt viszont, hogy a kialakult poloskahelyzet miatt a száznál is nagyobb könyvtárunk minden darabját meg kellett semmisíteni.”

Életmód csoport – Albert Zsófia

„Igazából ez egy „Hogyan csoport” lett volna, ami segít a „kinti” életben-élethez szükséges készségek elsajátításában. Az idők múlásával átalakult inkább „főzőklubbá” arra nagyobb igény volt. Jelenleg minden alkalommal megbeszéljük, olcsón és kiadósan, hogyan miből tudunk készíteni, majd azt közösen elkészítjük és jóízűen elfogyasztjuk. Nagyon örülök neki mikor egy általunk elkészített ételt újra elkészítenek, csak már nélkülem.”

Női csoport – Sarkadi Nagy Csilla, Völgyesi Éva

„Az év elején több más szervezet facilitátoraival együtt a NANE koordinálásával részt vettünk a Holland Nagykövetség által támogatott „We See You!” elnevezésű programban, ahol az Erő a változáshoz című kézikönyvet próbáltuk aktualizálni és átdolgozni többféle női célcsoportra. Rengetek ötletet kaptunk és remélem mi is hozzájárultunk a program sikeréhez. A munka során kidolgoztunk egy új tematikát, amely mentén szerettünk volna haladni. Persze ez csak részben sikerült, de ezt egyikünk sem bánta. Mivel ez a csoport nem meghatározott számú leülésekre alakult, így megengedhettük magunknak a tematikától való eltérés szabadságát. Az eltérésnek sok oka volt. Egyrészt hagytuk a csoporttagokat kibontakozni és a fontos, értékes felvetéseikről is beszélgettünk, másrészt hagytuk őket ventilálni, amikor a csoport legtöbb vagy mindegyik tagjának életében fontos változás történt, harmadrészt két társuk halála nagyon megviselte őket (és minket is), így a gyászt is oldanunk kellett. Úgy gondoljuk, a csoport sikeres. A tagok nagyon várják az alkalmakat, egyre fesztelenebbül, nyíltabban viselkednek. Már tudják, mi a nyitó- és zárókör, betartják a csoport szabályzatot, a jó hangulatú vagy éppen kibeszélős leüléseknek a hatása hosszabb távon is megfigyelhető rajtuk. Év végén készítettünk egy értékelőlapot és megkértük a tagokat, hogy névtelenül töltsék ki. Ilyen visszajelzések érkeztek: „Önbizalmat ad nekem ez a csoport. Magabiztosabb vagyok. Az emberekről alkotott véleményemet pozitívan változtatta meg.” „Nagyon érdekes mindig a témaválasztás.” „Ez a két év, amióta elindult ez a csoport, úgy elröpült, mintha 1 hónap lett volna.” „Bármiről lehet panaszkodni.” „Emberség” „Mindenki elmondhatja a véleményét nyíltan”, „Bátorítást kaptam, tanácsot a problémáim megoldására. És sok-sok útbaigazítást.” „Minden alkalom vidám hangulatú, nagyon köszönjük”.

Gyászfeldolgozó csoport- Székács István

„Személy szerint a veszteségfeldolgozó csoportért vagyok felelős. A csoporttagok létszáma változó, hol kevesebb, hol több személy vesz részt. Mivel nyitott a csoport így annak is van lehetősége csatlakozni, aki meggondolná magát. A veszteségekről különböző feladatokon keresztül próbálunk beszélni így talán kicsit könnyebb kifejezni azoknak is az érzéseiket, akik nehezebben nyílnak meg.”

Örömtánc-Szenior tánc – Kordás Ildikó

„A táncterápiás csoportot egy éve vezetem. Az ülve táncolást speciális igényű embereknek fejlesztették ki. Táncolhatják kerekesszékes, mozgásukban korlátozott, demenciával sújtott vagy akár idős emberek is. A tánc élmény, mozgás, koncentráció és agytorna, amely javítja az életminőséget, az önállóságot, szociális kompetenciákat, növeli az önbizalmat és jó közérzetet teremt. Egyszerű mozgásról van szó, ami nem terheli meg a szervezetet, ugyanakkor megmozgatja a testet és az elmét. A zene gyógyítja a lelket és nem utolsó sorban örömet jelent a táncolóinak. Ez a nonverbális forma segítségére van azoknak a nőknek, akik a verbálisan nehezen fejezik ki magukat, vagy félnek feltárni legbelsőbb fájdalmaikat.”

Demencia prevenció-Traumafeldolgozás – Kordás Ildikó

„Lakóink többsége demenciával küzd. A mentális egészség javítására rendszeresen tartok olyan foglalkozásokat, mely a figyelmet, a manuális és finom motorikus készséget, továbbá az emlékezetet is javítja. A demens személyek foglalkoztatásánál megpróbáltatást jelent a csökkent vagy hiányzó motiváció, a labilis hangulat, az érzékszervi depriváció, - nagyothallás, rossz látás, mozgás nehézsége. A demenciában szenvedők új ismeretek, képességek elsajátítására már nem, vagy csak korlátozottan képesek. A kognitív képességek romlása miatt a nonverbális terápiák hatékonyabbnak bizonyulnak. Ezért nem csak rajzolunk, színezünk, de szövünk, puzzle-t rakunk, mézeskalácsot készítünk. Erre a tevékenységi formára napi szinten szükség lenne. Nehezen invitálhatók, de aki részt vesz a foglalkozáson nagy örömet leli sikereiben. Az itt élő nők többsége bántalmazott, súlyos kríziseket átélt, traumatizált. Fontos észben tartanunk, hogy csak annyit tudunk segíteni, amennyire a bántalmazottnak szüksége van. Gyakran csak azt tudjuk tenni, hogy meghallgatjuk, figyelünk rá. Sokan lelkükben mélyre eltemetve hordozzák egykor megélt fájdalmaikat. Többnyire nem szívesen beszélnek múltjukról. A traumák enyhítésére találtam ki a SZÉP EMLÉKEK könyvét. Ebben segítő kérdések vannak, múltjukkal kapcsolatban. Olyan pozitív megerősítő kérdések, melyekre, ha

van kedve, leírhatja a füzetben a válaszokat. A kérdések összeállításánál nagyon ügyeltem arra, hogy csak a pozitív élelmények kerüljenek megerősítésre. Akik kaptak, nagyon szeretik. Szívesen mesélnék arról, mik kerültek a füzetbe leírásra. Van lakónk, aki íraterápiának használja a füzetet, és már egy rövid novellára való anyagot megírt. Jó lenne valahol publikálni, hiszen sok értékes tapasztalatot és gondolatot tartalmaz írása.”

A SZAKMAI CÉLJAINK ELÉRÉSÉT SEGÍTŐ ÉS HÁTRÁLTATÓ TÉNYEZŐK

	Segítik a szakmai céljaink elérését	Hátráltatják a szakmai céljaink elérését
BELSŐ 1 - Az adott szolgáltatáson belüli Lehetőségek van helyben változtatni rajta	<ul style="list-style-type: none"> - házi orvos, - pszichológus, pszichiáter, - tapasztalati szakértő jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> - a teamtagok szemléletének közelítése - együttműködések javítása
BELSŐ 2 – A BMSZKI-n belüli A felső vezetés, a „központ” tud változtatni rajta	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyi színvonal fenntartása - színvonalas továbbképzések 	<ul style="list-style-type: none"> - közösségi fejlesztő szakember - gyógytornász
KÜLSŐ – a BMSZKI-n kívüli Külső adottságok, nem áll lehetőségünkben változtatni rajtuk	<ul style="list-style-type: none"> - nagy kert - kis létszámú intézmény - kis létszámú szobák 	<ul style="list-style-type: none"> - távolság a belvárostól - csoportszoba hiánya

SZAKMAI TEAM, BELSŐ ÉS KÜLSŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, KAPCSOLATOK

A 2024-es évet 6 fő szociális munkatárssal, 5 fő segítővel, akik közül 1 fő ápoló és 1 fő ellátási egységvezető kezdtük meg. Kollégáink létszáma év közben jelentősen nem változott, mert 1 fő távozott ideiglenesen GYES-re. Sokszínűbbé vált a team, többféle látásmód jelenik meg, ami lehetővé teszi, hogy több oldalról is lássunk egy problémát, ezáltal a megoldási lehetőségek is kibővültek. Az elmúlt évben a team érzékenyítése, fejlesztése dr. Bulyáki Tünde kolléganő bevonásával folytatódott.

Kollégáink az alábbi képzéseken vettek részt:

- A közösségi pszichiátriai megközelítés lehetőségei hajléktalan és más szociális szolgáltatásokban
- Elsősegély tanfolyam
- Érzelemszabályozás és konfliktuskezelés a segítői kapcsolatban

Ezzel ismeretüket bővítették és hasznosítani tudják a mindennapi munka során.

Együttműködések BMSZKI-n belül

Háziorvosi szolgálat:

Az együttműködésünk továbbra is jó volt a háziorvosi szolgálattal. Heti rendszerességgel érkezett orvos a szállóra, ami nagyban megkönnyítette a mozgásukban korlátozott lakóink egészségügyi ellátását és nekünk is segítséget jelentett, ha egy-egy ügyfél kapcsán megakadásaink voltak.

Dózsa György úti női éjjeli menedékhely:

A BMSZKI-nak két kifejezetten női éjjeli menedékhelye van, amiből a Dózsa György úti egy nagy létszámú, mindenki számára elérhető menedékhely. Az elgondolás az volt, hogy aki a Váci profiljába illik, azt átirányítják hozzánk, amiből a kezdeti időszakban adódtak fennakadások. Az elmúlt évben a két team egyeztetésének köszönhetően, sikerült egy rendszert kialakítanunk az irányított ügyfelek küldésére és fogadására, amely segíti a két intézmény együttműködését. Szeretnénk ezeket az egyeztetéseket tovább folytatni, hogy a két team jobban megértse és átlássa a másik intézmény működését.

Társ szervezetekkel való együttműködés

Ébredések Alapítvány:

Az Ébredések Alapítvány szakembereivel jól működött a közös munka. A pszichiáter és pszichológus munkatársak jelenléte a szállón nagy segítséget nyújtott ügyfeleink ellátásában. A közös munkánk kiterjedt az ügyfelek egyéni gondozásán túl az Ébredések munkatársaival közös értekezletre is, ahol lehetőségünk volt esetmegbeszélésre, elakadásokban tanácsot és segítséget tudunk kérni tőlük.

A pszichológus személyében változás nem történt Puskásné Imre Boglárka folytatta a tanácsadásokat a szállón, amely fennakadásokat nem okozott a rendszerünkben. Az ügyfelek mellett a team munkáját továbbra is segíti a korábbi kialakult szemlélet mentén. Ha úgy éreztük, falakba ütközünk egy ügyféllel, amit nem tudunk megoldani, vagy traumának éltük meg a szállón történeteket, mindig bizalommal fordulhatunk felé.

BBM – Budapest Bike Maffia:

A 2024-es évben számos nagyobb volumenű rendezvények megszervezésében működünk együtt, melyek változatossá tették a lakóink hétköznapijait, amiről sok gondozott álmodni sem mert. Év elején egy nőnap vacsorát varázsoltak az asztalainkra, majd nyáron elhozták a Balatont. Egy alkalommal egy „marslakócska” kérdezte a lakóinkat a „Szállóige” forgatásukon. Év vége közeledtével egy szépség szigetté alakították a Melegedő részünket, ahol megszépülhettek a lakóink, majd jóízűen elfogyaszthatták a szervírozott több fogásos vacsorájukat. Rendszeres, aktív és jó kapcsolatunk van velük, számos adománnyal segítik ügyfeleinket.

Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálat:

Az utcán élő ügyfelek elhelyezését koordinálja az intézmények és az utcai gondozó szolgálatok között. Mivel intézményünkben is viszonylag gyakran érkeztek az utcáról ügyfelek, így napi szintű kapcsolatban vagyunk velük és az együttműködésünk jónak mondható.

A 2025. ÉVRE VONATKOZÓ MUNKATERV ÉS SZAKMAI ELKÉPZELÉSEK

2025-ben szeretnénk továbbgondolni és fejleszteni szakmai munkánkat.

- Az együttműködésünk további erősítése a BMSZKI egészségügyi részlegeivel, lábadozóival. Egyeztetés a hatékonyabb ügyfélelhelyezés érdekében.
- A BMSZKI Dózsa női éjjeli menedékhellyel való kapcsolatunk újra gondolása, javítása, ezáltal könnyítve az ügyfelek megfelelőbb elhelyezését.
- Kapcsolatok, együttműködések kialakítása, társintézményekkel, pszichiátriai és szociális otthonokkal. A meglévő kiépített kapcsolatok további erősítése.
- Egészségügyi szolgáltatások lehetőségeinek felkutatása és szolgáltatási palettánkba integrálás.
- Csoportfoglalkozások részvételi arányának növelése, típusainak bővítése.
- A team további fejlesztése, továbbképzéseken való részvétele, ezáltal tudásunk olyan irányú bővítése, melyet a mindennapok során tudunk hasznosítani.

A beszámolót egy kolléga fontos idézett sorával zárnám:

„Úgy érezzük, hogy amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. Anélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger.” (Teréz anya)

Köszönjük, ha elolvasta beszámolónkat. Bármely kérdésben szívesen állok rendelkezésére a vigh.zsolt@bmszki.hu email címen.

2025. Február

Készítette: Váci Team